

Contra Severianos

ΕΠΙΛΥΣΙΣ πρὸς τοὺς λέγοντας, "Εἰ δύο φύσεις ὁ Χριστὸς, ἀνάγκη Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου τρεῖς φύσεις, καὶ τοσαύτας λέγειν ἐνεργείας," ὡς ὁ Σεβήρος ἔφρασκεν.

95.225 Ὁ γὰρ ἄθλιος οὗτος Σεβήρος ἀρπάσας τὸν θρόνον Ἀντιοχείας, τὴν κατὰ Μάνην καὶ Ἀπολινάριον καὶ Εὐτυχέα ἐκδικεῖν αἴρεσιν ἐπειρᾶτο, κυκῶν, ὄση δύνამις, τὴν τῶν Ἐκκλησιῶν εἰρήνην. Ἐξελασθεὶς δὲ τῆς Ἀντιοχέων ὡς στασιώδης, τῇ Ἀλεξανδρείᾳ λαίλαπος δίκην ἐνέσκηψεν· ἔνθα καὶ ἐτέρας καταγιγῶστος ἀντιπνευσάσης τῷ λαῷ συνέχευε πάντα καὶ ἐθορύβησεν Ἰουλιανὸς τις καλούμενος, Ἀλικαρνασσοῦ τῆς Ἀσίας ἐπίσκοπος, τῆς δὲ Εὐτυχιανῆς κακοδοξίας προστάτης εὐθυμότατος. Σεβήρου γὰρ μίαν φύσιν λέγοντος εἶναι Χριστὸν, καὶ τὴν ἐν Χριστῷ διαφορὰν δεχομένου, Ἰουλιανοῦ δὲ, μίαν μὲν κατὰ Σεβήρον φάσκοντος φύσιν, ἀναιροῦντος δὲ τὴν διαφορὰν, αἴτιοι πάσης ταραχῆς καὶ ζάλης γεγόνασιν οἱ ἀνόσιοι, «μὴ νοοῦντες, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, μήτε ἂ λέγουσι μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται.» λαμβάνοντες εἰς παράδειγμα τῆς θείας ἐνώσεως τὸν ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος ἄνθρωπον, καὶ φασιν· Οὐκοῦν τρεῖς ὁμολογεῖτε φύσεις. Ἄλλ' ἴστωσαν οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀπαίδευτοι, ὅτι δύο φύσεις ἡμεῖς λέγομεν· οὐ Θεοῦ καὶ σαρκὸς, οὔτε μὲν Θεοῦ καὶ ψυχῆς· ἀλλὰ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. Οὐδὲ γὰρ ἔστι κυρίως ἀνθρώπου φύσις, ἢ τοῦ μέρους φύσις. Μέρη μὲν γὰρ ἀνθρώπου ψυχὴ καὶ σῶμα· μέρη δὲ τῶν μερῶν αἰ περὶ αὐτῶν διαιρέσεις καὶ ὑποδιαίρεσεις· καὶ μέρη μὲν Χριστοῦ ἀσύγχυτα, θεότης καὶ ἀνθρωπότης. Ψυχὴ δὲ καὶ σῶμα, οὐ μέρη Χριστοῦ, ἀλλὰ μέρη τοῦ μέρους. Μέρη γὰρ τῶν μερῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἐπὶ μὲν τῆς ψυχῆς, οὐσία λογικὴ καὶ ποιότης ἀσώματος ἔχουσα ἐν αὐτῇ νοῦν, καὶ αἴσθησιν, καὶ λόγον· ὧν τὸ μὲν ἡγεμονικόν, τὸ δὲ θυμικόν, τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν· καὶ τούτων, τὸ μὲν ἐννοηματικόν καὶ διανοητικόν, μνημονευτικόν τε καὶ βουλευτικόν, 95.228 τὸ δὲ ὀρεκτικόν τε καὶ ἐλκτικόν, τὸ δὲ ἀμυντικόν, καὶ πολλὰ ἕτερα τούτοις ὑποδιαίρουται.

Ἀφείσθω δὲ τὰ νῦν ζητεῖν, πότερον ὡς μέρη ταῦτά εἰσιν ἐν ψυχῇ, ἢ ὡς δυνάμεις· ἐπὶ δὲ τοῦ σώματος πάλιν διαίρεσις γίνεται εἰς ὁμοιομερῆ [καὶ ἀνομοιομερῆ]· καὶ τούτων ἔτι εἰς κεφαλὴν καὶ χεῖρας καὶ πόδας· καὶ ταῦτα, εἰς ὅστέα καὶ σάρκα καὶ νεῦρα· καὶ ταῦτα εἰς τέσσαρα στοιχεῖα· καὶ ταῦτα εἰς ὕλην καὶ εἶδος. Καὶ πολλὰ δὲ ἕτερα φιλοσοφοῦσι ἰατρῶν παῖδες περὶ δυνάμεων φυσικῶν· ὧν τὴν μὲν ἐλκτικὴν, τὴν δὲ καθελκτικὴν, τὴν δὲ ἀλλοιωτικὴν, τὴν δὲ ἀποκριτικὴν ὀνομάζουσι· πολλὰ δὲ καὶ περὶ αἰσθήσεως καὶ φαντασίας, καὶ τοῦ συνέχοντος τὸ ζῶον ζωτικῷ καὶ ὀργανικῷ πνεύματος, ἐτέρου παρὰ τὸ λογικόν, ὡς φασιν, ὑπάρχοντος. Ὡσπερ τοίνυν ἀπόχρη πρὸς τὸ παραστήσαι ταῦτα πάντα διὰ τοῦ σάρκα εἰπεῖν, ἢ σῶμα ἀνθρώπου· καὶ ἀπόχρη ἄνθρωπον, ἢ φύσιν ἀνθρώπου εἰρηκότα, πάντα δηλῶσαί τε καὶ παραστήσαι τὰ ἐξ ὧν συνέστηκεν, ἐν οἷς καὶ γνωρίζεται. Οἱ δὲ, οὐχ ἵνα αὐτὸν ἄνθρωπον τέλειον ἀποφήνωσιν, ἀλλ' ἵνα τὸν Κύριον συκοφαντήσωσι, καὶ τῆς ἡμετέρας αὐτὸν ἀλλοτριώσωσι φύσεως, καὶ ἢ μὴ προσειληφότα τὴν ἀρχὴν τὸ ἡμέτερον, ἢ μὴ σῶον φυλάξαντα, ὅπερ ἔσχε παρ' ἡμῶν. Τέλος εἴληφε ἡ βίβλος τοῦ ἀγίου καὶ μακαρίου Ἰωάννου τοῦ Μανδᾶρ τοῦ Δαμασκηνοῦ ἢ λεγομένη Πάνδεκτος.